

Správa o výsledku kontroly stavu, úrovne správy a ochrany majetku vyšších územných celkov v organizáciách v ich zriaďovateľskej pôsobnosti, Trnavský samosprávny kraj

1. Úvod

Na základe plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2007 bola vykonaná kontrola stavu, úrovne správy a ochrany majetku vyšších územných celkov v organizáciách v ich zriaďovateľskej pôsobnosti. Ku kontrole boli vybrané organizácie na úseku pozemných komunikácií, múzeí a galérií, knižníc a školstva zo všetkých ôsmich VÚC na Slovensku, celkom 31 právnických subjektov.

Účelom kontroly bolo zistiť reálny stav v úrovni správy a ochrany majetku vyšších územných celkov z hľadiska nakladania s ním podľa zákona o majetku VÚC. Preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných smerníc vyšších územných celkov pri správe majetku. Zistiť, či sa dostatočne uplatňuje výkon a uplatňovanie práv a dodržiavanie povinností správcu majetku vloženom do zriadených organizácií.

Predmetom kontroly bola charakteristika a postavenie organizácie, zriaďovacia listina, proces zverenia majetku VÚC do správy organizácie, dodržiavanie ustanovení zákona č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov, dodržiavanie ustanovení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, ochrana majetku, inventarizácia majetku a záväzkov a hodnotenie stavu pohľadávok a záväzkov, za kontrolované obdobie roka 2006.

V rámci zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja boli vykonané kontroly v týchto organizáciách:

- Správa a údržba ciest Trnavského samosprávneho kraja, Trnava,
- Západoslovenské múzeum v Trnave,
- Gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským Zoltána Kodálya, so sídlom v Galante.

2. Výsledky kontroly

Správa a údržba ciest Trnavského samosprávneho kraja, Trnava

Podľa zriaďovacej listiny zo dňa 18.12.2003, Správa a údržba ciest Trnavského samosprávneho kraja (ďalej len „SÚC TTSK“) je rozpočtová organizácia Trnavského samosprávneho kraja (ďalej len „TTSK“), zriadená na čas neurčitý.

SÚC TTSK mala k 31.12.2006 v správe dlhodobý majetok v celkovej hodnote 2 525 356 tis.

Sk, čo bola i sume hmotného majetku, lebo nehmotný majetok kontrolovaný subjekt nevykázal.

Úlohou tejto organizácie bolo zabezpečovať výkon povinností ustanovených zákonom č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 135/1961 Zb.“), spojených so správou a údržbou ciest II. a III. triedy v rámci regiónu a to najmä v týchto oblastiach:

- zabezpečovanie dopravného plánovania v cestnom hospodárstve,
- výkon správcovskej a investorskej činnosti pre cesty II. a III. triedy, údržby a opravy ciest,
- údržba a opravy ciest vo vlastníctve štátu podľa mandátnej zmluvy uzatvorenej medzi MDPaT SR a VÚC.

Majetok TTSK nebol SÚC TTSK zverený do správy **v súlade ustanovením § 6 ods. 6 zákona č. 446/2001 Z. z.**

V štyroch nájomných zmluvách na prenájom nebytových priestorov uzatvorených s jednotlivými nájomcami neboli uplatnené ustanovenia zmlúv, týkajúce sa zvýšenia ročného nájomného o mieru inflácie. K zmluvám neboli uzatvorené dodatky, ktoré mali uvedenú skutočnosť zohľadniť. **Týmto postupom kontrolovaný subjekt nedodrжал ustanovenie § 7 ods. 2 písm. b) zákona č. 446/2001 Z. z.**

SÚC TTSK pri ich vymáhaní pohľadávok niekoľko krát zaslala dlžníkom písomné upomienky, s upozornením na to, že v prípade neuhradenia dlžných súm budú tieto vymáhané súdnou cestou. Túto možnosť však SÚC TTSK ani v jednom prípade nevyužila. **Tento postup kontrolovaného subjektu nebol v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 písm. b) zákona č. 446/2001 Z. z., lebo nepoužil všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi.**

V SÚC TTSK fungoval štandardný vnútorný kontrolný systém, ktorý vychádza zo zabehnutého systému predbežných, priebežných a následných kontrol.

SÚC TTSK prijala na odstránenie kontrolou NKÚ SR zistených nedostatkov 4 opatrenia s určením termínov a zodpovednosťou za ich plnenie.

Západoslovenské múzeum Trnava

Trnavský samosprávny kraj svojím rozhodnutím zo dňa 01.04.2002 vydal zriaďovaciu listinu, ktorou zriadil Západoslovenské múzeum v Trnave (ďalej len „ZsM TT“) ako špecializovanú právnickú osobu zriadenú na dobu neurčitú, ktorá zhromažďuje, vedeckými metódami zhodnocuje a odborne spravuje zbierkové predmety. Predmetom činnosti je zabezpečenie komplexnej múzejnej dokumentácie v regióne Trnavského kraja.

ZsM TT je príspevková organizácia TTSK, ktorá je na jeho rozpočet napojená príspevkom, hospodári samostatne. TTSK vykonáva funkciu jeho zriaďovateľa, garantuje a kontroluje jeho činnosť.

Kontrolovaný subjekt mal k 31.12.2006 v správe dlhodobý majetok v celkovej hodnote 102 626 tis. Sk, z toho hmotný majetok 102 504 tis. Sk a nehmotný majetok 122 tis. Sk.

NKÚ SR zistil, že **TTSK nezveril majetok do správy ZsM TT v súlade s ustanovením § 6 zákona ods. 6 zákona č. 446/2001 Z. z.**

Podľa ustanovenia § 6 ods. 3 zákona č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane

predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 115/1998 Z. z.“): „*Múzeum a galéria vykonávajú revíziu múzejnej zbierky a galerijnej zbierky fyzickým porovnaním skutočného stavu zbierkového predmetu so stavom vedeným v účtovníctve a v odbornej evidencii...*“

Kontrolovaný subjekt nevykazoval v účtovnej evidencii (hlavnej knihe) hodnotu umeleckých diel a zbierkových predmetov, čo **nebolo v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 písm. c) zákona č. 446/2001 Z. z. a ustanovením § 6 ods. 3 zákona č. 115/1998 Z. z.**

Kontrolovaný subjekt užíval 4 stavby, ktoré nemal zaúčtované v účtovníctve, čím **nedodrжал § 7 ods. 2 písm. c) zákona č. 446/2001 Z. z. a súčasne nebolo dodržané ustanovenie § 8 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z.**

Tieto stavby neboli uvedené na liste vlastníctva, čo **nebolo v súlade s ustanovením § 19 písm. a) zákona č. 162/1995 Z. z.**

Podľa ustanovenia **bodu 10.3 čl. X. Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom TTSK** (ďalej len „Zásady hospodárenia TTSK“): „*O naložení s nevymožiteľnými pohľadávkami alebo takými, ktoré sú vymožiteľné iba s neúmernými ťažkosťami, rozhodne zastupiteľstvo samosprávneho kraja*“. Podľa ustanovenia **bodu 10.4 čl. X. citovaných zásad**: „*Predseda samosprávneho kraja môže v odôvodnených prípadoch upustiť od vymáhania pohľadávky samosprávneho kraja od dlžníka len vtedy, ak ide o pohľadávku, ktorej výška nepresiahla 50 000 Sk a pohľadávka je premlčaná. Predseda môže trvale upustiť od vymáhania pohľadávky samosprávneho kraja aj vtedy, ak je zo všetkých okolností zrejmé, že ďalšie vymáhanie by bolo neúspešné alebo nevhodné, alebo ak to odôvodňujú ekonomické alebo sociálne pomery dlžníka.*“

Kontrolou účtu 311 – Ostatní odberatelia bol zistený rozdiel medzi stavom ku dňu 30.09.2006 a stavom ku dňu 31.12.2006, kedy bol stav nižší o sumu 88 tis. Sk. Túto sumu predstavovali neidentifikovateľné pohľadávky, lebo v organizácii sa nenachádzali doklady, ktorými by bola potvrdená ich reálnosť. Uvedený rozdiel bol ZsM TT zúčtovaný (odpísaný) pri inventarizácii interným účtovným dokladom dňa 31.10.2006. **Odpísaním pohľadávok bez rozhodnutia zastupiteľstva samosprávneho kraja kontrolovaný subjekt nedodrжал bod 10.3 čl. X. Zásad TTSK.**

Stav neuhradených pohľadávok k 31.12.2006 bol v sume 263 tis. Sk, ktorá predstavovala 24 neuhradených faktúr od dvoch dlžníkov. Kontrolovaný subjekt pri vymáhaní uvedených pohľadávok niekoľko krát vyzval dlžníkov na uhradenia pohľadávok s upozomením na možnosť ich vymáhania súdnou cestou. Túto možnosť však ani v jednom prípade nevyužil. Tento postup kontrolovaného subjektu **nebol v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 zákona č. 446/2001 Z. z.**

V kontrolovanom subjekte nefungovalo štandardné kontrolné prostredie.

ZsM TT prijalo na odstránenie kontrolou NKÚ SR zistených nedostatkov 4 opatrenia s určením termínov ich plnenia a zodpovednosťou za ich plnenie.

Gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským Zoltána Kodálya so sídlom v Galante

Gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským Zoltána Kodálya so sídlom v Galante (ďalej len „GsVJM GA“) malo k 31.12.2006 v správe majetok v celkovej hodnote 49 468 tis. Sk, ktorý súčasne predstavoval sumu hmotného majetku, nehmotný majetok neevidovalo.

GsVJM GA kontrolnej skupine nepredložilo písomný doklad o prevzatí majetku zriaďovateľa, Trnavského samosprávneho kraja, do správy GsVJM GA. Uvedeným postupom **došlo k nedodržaniu ustanovenia § 6 ods. 6 zákona č. 446/2001 Z. z.**

V kontrolovanom období zo strany zriaďovateľa nebola v GsVJM GA vykonaná žiadna kontrola.

Kontrolovaný subjekt na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly NKÚ SR prijal celkom 3 opatrenia s určením termínov ich plnenia a zodpovednosťou za ich plnenie.

3. Záver a odporúčania

Kontrola stavu, úrovne správy a ochrany majetku TTSK bola vykonaná celkom v troch organizáciách v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Majetok kontrolovaných subjektov spolu predstavoval hodnotu 2 677 450 tis. Sk, v tom nehmotný majetok hodnotu 122 tis. Sk. Kontrola preukázala, že kontrolované subjekty nevenovali dostatočnú pozornosť dodržiavaniu všeobecne záväzných právnych predpisov a interných smerníc TTSK.

V SÚC TTSK boli zistené najmä tieto nedostatky a riziká:

- majetok zverený do svojej správy nevedol na podsúvahovomúčte.

Vykonanou kontrolou boli zistené poznatky, ktoré môže NKÚ SR ďalej overovať a ktoré môžu vyústiť do odporúčaní legislatívneho riešenia, napríklad:

- Zákon č. 135/1961 Zb.(cestný zákon), neumožňoval SÚC PSK dostatočným spôsobom chrániť zverený majetok proti nežiaducej činnosti tretích osôb, ktoré neodobrou činnosťou spôsobovali škody, ktorým sa dalo predchádzať udelením kompetencií štátneho odborného dozoru správcom ciest. K značným škodám dochádzalo na cestných telesách vplyvom preťažovania vozidiel, čo bolo možné odstrániť účinnejším systémom merania nápravových tlakov a celkovej hmotnosti nákladných vozidiel.
- Do času výkonu kontroly neboli doriešené vlastnícke práva a súvisiace záväzky k nehnuteľnostiam, ktoré predstavovali neusporiadané pozemky pod cestami II. a III. triedy, ktoré boli delimitované samosprávnymi krajmi. Tento stav predražuje, spomaľuje aj znemožňuje prípravu projektov stavieb, pri ktorých je možné uchádzať sa o finančné prostriedky z fondov EÚ.

Kontrola v ZsM TT ukázala na tieto hlavné problémy, nedostatky a riziká:

- zverenie majetku do správy ZsM TT nebolo vykonané v súlade so zákonom,
- ZsM TT nevykazovalo v účtovnej evidencii hodnotu umeleckých diel a zbierkových predmetov,
- užívalo stavby, ktoré nemal zaúčtované v účtovníctve a tieto neboli uvedené na liste vlastníctva,
- odpísalo pohľadávky bez rozhodnutia zastupiteľstva samosprávneho kraja,
- vyzývalo dlžníkov na uhradenie pohľadávok s upozornením na možnosť ich vymáhania súdnou cestou, ale túto možnosť ani v jednom prípade nevyužilo.

Výsledky kontroly v GsVJM GA poukázali na viaceré problémy, nedostatky a riziká, ktoré sa vyskytli, napríklad:

- nebol predložený písomný doklad o prevzatí majetku zriaďovateľa,
- samosprávny kraj v kontrolovanom období nevykonával žiadnu kontrolu.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnymi zástupcami organizácií a na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov kontrolované subjekty prijali 11 opatrení. Protokoly o výsledku tejto kontroly poskytnú objektívny podklad pre zvýšenie úrovne riadenia organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK.

Využitie objektívnych výsledkov kontroly na úrovni TTSK povedie k zlepšeniu výkonu a uplatňovaniu práv a k vyššej úrovni dodržiavanie povinností správcu majetku vloženom do zriadených organizácií.